

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Advertisements: 25 cents per line.

M. E.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: Mrs. M. Chaldecott, 16 Grosvenor Road, Lindfield, N.S.W. 2070

Address of A.E.A.: Box 415 P.O. Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Libro-Servo: T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, N.S.W. 2036

N-ro 126 (206)

MELBURNO

MARTO, 1974

AUSTRALIA KRONIKO

PERTH: La jara ĝenerala kunveno okazis 5/12 kaj, kiel kutime, nur malmultaj membroj ĉeestis. Ĉiuj funkciuloj raportis pri la agado en 1973 kaj la raportoj estis akceptitaj. Oni elektis la novan Estraron: Prez. D-ro I. Einihoviĉi, Vic-Prez. S-ro C. Dean; Sekretario: S-ro W. H. Howard, Kasisto: S-ro O. Loneragan, Bibliotekisto: S-ro R. Smeets; Ekzamenisto: D-ro C. J. Caldera; Inform-Oficisto: S-ino Ruth McGrath.

Dum 1973 ni kunvenis en la konsultejo de D-ro Einihoviĉi, sed pro aligo de 7 novaj membroj la ejo estas nun tro malgranda. Pro tio niaj kunvenoj okazos nun ĉiun 2-an kaj 4-an merkredon de ĉiu monato en "Secondary Teachers' College" Nedlands de la 7.30-a ĝis la 10.00 vespere.

MELBOURNE: "Varmeco, Malvarmeco, malsekeco, sekeco", estis la titolo de vere erudicia prelego, kiam S-ro A. Baldwin (3-a Dec.) klarigis la sciencon konstaton pri la konsisto de la materia mondo, kies daŭra ekzisto dependas de preciza ekvilibro inter ĉiam batalantaj elementoj, kaj kies ekzisto aŭ pereo dependas de ŝanco. La malnovecon de tiu konstato li emfazis citante el la Biblio kaj el "Paradise Lost" de John Milton (vd. Lib. 2, versoj 890-910).

S-ro Marshall Cohen, kiel multjara laboranto en la ŝufabrikado, priskribis 10/12 la diversajn laborojn, precipe sian — ŝuĉdesegnadon — montrante per modeloj la "etaĵojn": desegni, eltondi kaj konstrui ŝuon.

La ZAMENHOF-FESTO okazis je 15-a Dec. en YWCA-salono. Ĉeestis

57 personoj el ĉiuj 4 lokaj kluboj, kiuj ĝuis varian programon: S-ino kaj F-ino Sanders ludis la pianon, la Malverna E-Grupo aktoris kaj kantis, la Oakleigh E-Grupo prezentis "Radio-Skeĉon". George Kuhlman legis profundsentajn vortojn de Zamenhof kaj de Privat kaj S-roj H. Beechey kaj A. Baldwin trafis skizis elstarajojn de 1973 kaj emfazis ke la progreso de nia movado kaj lingvo konsistas el la sumo de ĉies penado. Festparolanto Ken Linton enkonduke klarigis la 3 kategoriojn de nia movado: la lokan, kiu konsistas el kluboj kaj okupiĝas pri instruado; la landan, kiu propagandas, unuigas kaj organizas tutlandajn kongresojn kaj la mondan, kiu plenumas internacian rolon, kaj kiu estis revo de D-ro Zamenhof ekde la komenco de E-o. Li mem ne sukcesis pri tiu, sed fine la "Zamenhofa revo realigis" dank' al klopodoj de Hector Hodler. Sekvis skizo pri la fondo, historio kaj kresko de U.E.A. Kompreneble ne mankis la kutima refreŝiga regalo post kantado de "La Espero".

La "Jarfinan Feston" 17/12 en la E-Domo ĉeestis nur deko da klubanoj, sed ĝi okazis en tre gaja atmosfero, kun muzikajoj prezentitaj de S-roj Beechey kaj Baldwin, komuna kantado kaj luksa vesper-manĝeto.

La nova klubjaro komenciĝis promesoplene. Je 21/1 S-ro Linton montris siajn belajn kolor-diapozitivojn pri Brizbano kaj pri la kongresaj okazaĵoj.

Je 4/2 ni gastigis S-ron H. Naqai (Osaka), kun kiu ni amikiĝis en Brizbano. S-roj Cohen kaj Linton montris pliajn diapozitivojn pri la Brizbana Kongreso. Samvespere komenciĝis promesoplena nova kurso por komencantoj. **OAKLEIGH:** Nia grupo havis sian

Jarkunvenon je 6-a de Feb. Nova estraro elektigis: Prez: S-ro Jack Fallu, Vic-Prez: S-ro N. Butkunas; Sekretario: S-ro R. Reed; 2-a Sek: S-ino I. Fallu; Kasisto: S-ino Gillam, Sekr. por amuz-vesperoj: F-ino A. Hearn; Komitatanoj: S-ino U. John, S-roj M. Fordham & S. Rogers. Ni esperas havi 3 grupojn: komencanta, mezgrada kaj supera. Ni decidis sendi donacon al Brizbano helpe al inund-viktimoj.—M. Sanders.

SYDNEY: 4/2: Ni bonvenigis Hispanon, Josef Farinas, kiu vizitas Aŭstralion. Shirley Fanos raportis, ke la Parolkunveno okazis ĉe Esperanto-Domo en la unua dimanĉo de la monato. Wre Chandler montris lumbildojn de Suda Viktorio. En Ballarat ni vidis vivsimilan skulptaĵon: "La Forkuro el Pompejo" kaj rememorigilojn pri la pasinta gloro de tiu historia urbo Viktoria: Orminejo, "lifto" por laboristoj, primitiva vindaso, transportilo funkcigita per ĉevalo kiu rondade marŝis, turnante lignan cilindron kaj volvigante ŝnuron kiu tiris sitelojn kun kvarco, kaj bildo de la Eŭreka flago. Poste en belverda Doongalla, ĉe la montaro Dandenongs, piknikis 278 devenuloj de la samaj prapatroj ankaŭ de Wre!

11/2: Ni bonvenigis vizitanton de Launceston, Tasmanio — Max Lefebvre, kaj ni ĝoje scigis, ke 15-ana grupo kunvenas en lia urbo. Max lern-atente observis tri klasojn instruatajn en la Domo. Wre informis, ke en "The Sunday Mirror" de 10/2 ĵurnalistino lin intervjuis pri E-o, kaj la artikolo estas bona publiko. David Gould montris lumbildojn: "Nomadoj en Norvegujo". La "nomadoj" estis li kaj amiko, kiuj tiulande veturis bicikle 130 mejlojn, kaj poste per vagonaro kaj ŝipo ĝis Oslo kaj Bergen. Plu ol 30 ĉeestantoj ĝue rigardis bildojn de montoj, akvofaloj kaj ŝjorjoj.

18/2: La jara ĝenerala kunveno nomis novan estraron: Prez-o, Tom Elliott; vicprez-oj, Victor Bourlin; Shirley Fanos; Sek-io, Margaret Chaldecott; kasisto, David Gould; Bibliotekisto: Joan Green; programistoj, Joan Green, Thelma Smith, Gladys Taylor; kontrolistoj, Volo Gueltling, Thelma Smith; A.E.A. raportisto, Gerald Browne; Libro-peranto, Tom Elliott.

La raporto de la kasisto denove montris bonan aspekton, do ni akceptis ĝin plezure. La Societo havas 30 membrojn. Oni diskutis ideojn por kunvenoj: por havi pli multe da tempo por klasoj, estis aranĝite komenci kunvenojn je 8.30 ptm anstataŭ 8 ptm kiel eksperimento ĝis 18 marto.

TOOWOOMBA: Dum 1973 nia grupo havis 13 membrojn. S-ro Petley suk-

cesis aperigi 11 artikolojn en la loka gazeto, entute 91 coloĵn. Li ankaŭ prelegis pri E-o antaŭ "Rotaract" kaj "Alliance Francaise". S-ino Jean Lehane multe laboris kiel Bibliotekisto, Libro-Servanto kaj redaktoro de nia monata novaj-letero "Toowoomba Tereno". Dum la jaro ni bonvenigis vizitantojn: Ges-roj Moore (Rockhampton), S-ino D. Sinclair (Caloundra) kaj Ges-roj Woodruff (Moree). Ni partoprenis konferencojn de la Kvinslanda Federacio kaj ĉiun duan monaton, je la lasta semajnfino, ni havis studkunvenon en la hejmo de S-ino Lehane.

Nia Zamenhofa Festo estis granda sukceso. 20 personoj ĉeestis en la hejmo de S-ino Lehane. Naŭ membroj de nia societo partoprenis la kongreson en Brizbano kaj multon profitis de ĝi. Ni revenis hejmen plenplenaj de entuziasmo por plua laboro por Esperanto en la nova jaro.—M. A. O'Mara.

Ĉe la jara ĉefkunveno elektigis nova Estraro: Prez: S-ro H. Petley; Sekr/Peranto S-ino: Jean Lehane.

JAPANINO kun sia norvega edzo libertempos en Aŭstralio en julio kaj aŭgusto, kaj ilia vojaĝo havas aprobon de U.E.A. Ili serĉas senpagan aŭ malmultekostan loĝadon. La virino jam vizitis ĉiun landon krom Aŭstralion, Nov-Zelandon kaj Nov-Gvineon en sia mondvojaĝo por disvastigi Esperanton.

Proponantoj pri loĝado en ĉiu ĉefurbo bv. skribi al la ĉefdelegito, S-ro K. G. Linton, 11 Poplar St., South Caulfield, 3162.

LA REDAKTORO

Disĉiplo Zamenhofa li — viro jam maljuna —

Dum multaj horoj sidas li ĉe redakt-labor' prepara,

Zorgante pri gazeto, la enhavo aranĝante,

Kaj foje en la sama temp' trinkante kaj mangante.

Dezirus li, ke la legantoj ĝiajn tekstojn ja guadas,

Saniforte kiel li, kun alta ĝu', la enhavon konstruadas.

A Zamenhof disciple — by now well up in years—

He many hours sits alone and manuscripts prepares,

Arranges, edits, oft gainst time — for him so well named 'fleeing'—

With busy pen, and mouth engaged in drinking and/or eating,

May each of you his pleasure share, these pages now perusing.

—Sufficient wage for all such time as willingly he's using.

BRISBANO; KVINSLANDO.

Mi ne "korektos" la "z" en "Brizbano" kaj "Kvinslando", kiam tiuj formoj devenas de alia plumo ol mia, sed mi mem fidele sekvas al la mond-vaste kaj supozinde plejparte imitataj formoj de tiuj propraj nomoj en la P.L.V.

La prononco kun "s" estas facila kaj konforma kun la skribata formo. Se la z-anoj konsekvence agus, ili skribus: "egzakta", anstataŭ "ekzakta", tial ĉar la Angloj tiel prononcas tiun vorton; simile pri aliaj. Malgraŭ ke la komenca litero "S" estas prononcata de Germanoj kiel "Z", ili tamen skribas: Sigfrido, Sigmundo, Sudetenlando k.t.p. kaj ĝenerale atentis prononci la E-ajn formojn sible, ne zume.

Tamen, inverse: estas stranga la radiko "filozof" en tio, ke en latino kaj almenaŭ ses ĉefaj Europaj lingvoj la formo estas kun S—nur la Portugala uzas Z. Kial nome Zamenhof elektis la nekonforman Z-literon por tiu radiko? Ĝi oficialiĝis per la Unua Aldono al la Universala Vortaro en 1909. Estas rimarkate, ke ankaŭ bonaj E-istoj iufoje "eraras", uzante: filosof. Tio estas komprenebla, pro la tre vasta esteco de tiu formo en la lingvoj de la kultura mondo.—Red.

ARTIFIKO TRAF-EFIKA

En mia hejma urb' la klimato en somero Dum tag kaj eĉ en nokto ekstreme estas varma.

Al mi komforto mankas ĉe ŝablejo homosvarma:

Pli bone serĉi fridon sur propra doma "tero".

Mi metis ventumilon ĉe fino sur banbreto

Kaj min senvestiginte, enpaŝis la banujon.

Elektropove trafis min venteto post venteto

—Briz-banon dolĉan havis mi, kriante halelujon!

—Robo.

"EL POPOLA ĈINIO

Subscription to this impressive magazine, currently 52-58 pages, many in color, is \$1.20 for one year; 1.80 for two; 2.40 for three. Specimen from Fritz Mueller-Sorau, 11/242 Albany Rd., Petersham, 2049.

Novedzo montras sian edziĝfoton. Unu el la amikoj demandas: "Kial vi staras tiel malproksime de via edzino?" Por ke ni, se ni ekسدziĝus, povu transi la foton en du partojn". (E-Slovaka).

DE JUAN REGUILO . . .

. . . Miaj faroj tre postĝis rilate miajn planojn kaj promesojn. Sed ne ĉion mi kulpas. Originalojn mi abunde havas, kaj same granda estas mia eldonemo. Sed laborfortoj, ĉefe por malgrandaj kaj metiaj entreprenoj, ĉiam pli mankas en mia arĥipelago, ĉar ĉiujn glutekas la internacia turisma industrio, kiu plagas la insularon ĝis tia grado, ke oni devas importi laboristojn por domkonstruado kaj hotel-servado.

Mi antaŭvidas nun transiri al IBM-kompostado kaj ofseta presado, se mi povos elteni la kostojn de tiasistema varproduktado. Mi diras tion, ĉar ankaŭ ĉe ni la prezoj pafiĝis apenaŭ sekveble, kaj fiksis prezon, kiun baldaŭ la inflacio forglutos, aperas tre-tre riske, des pli en lantega libromerkato, kia estas tiu de Esperantujo. Tamen, mi provos, ĉar mi ankoraŭ volas strebi laŭpove servi al nia komunumo kaj eldonstimule kunhelpi niajn verkistojn . . .

CULTUREWISE ?

"Australia today, culturewise (to use the favored Austerican (1) means of expression) is sinking out of sight into the Pacific" (Robin Boyd in "Australian Idioms"). Traduko:—Nuntempe Aŭstralio, kultursence, sinkas ekster vido en la Pacifikon.

Tiun esprimon Aŭstralianoj rekte prenis el Usono, kiu verŝajne adoptis ĝin pere de Germanaj enmigrintoj. Ĝi estas Germana parolajo adverbeca, ekz-e: zufaelligerweise (akcidente), gluecklicherwise (feliĉe) irrtumlicherwise (erare), kulturwise (kulture).

En kio do diferencas la vorto "culturewise" de "culturally"?

(1) Australian + American. Komparu: Eurasian. Vorto kunmetita el partoj de du vortoj.

EARLIEST ESPERANTIST HERE?

We have read about J. L. Cobbin, who was interested in Esperanto in 1888, a year after appearance of the first Text-book ("A.E." 12/69, 4/70, 5/70, 5/73; "R.E." Jan. 1932). Also of D. C. Reinits, registered in Dr. Zamenhof's Yearbook (1907) as nr. 1394 in 1892, and Herman Ritz, 1397, in the same year. Both of Mt. Victoria, N.S.W.

Another pioneer E-ist in Australia was George C. Hodgson, Barry Street, Northcote, Melbourne: nr. 3009, registered in 1894. These three are the earliest persons we have record of.

Mr. Cobbin is not registered in the "Adresaroj" de Zamenhof.

THE SIMONDETTI PRIZE

The article by Ray Chandler which brought to him and to the Australian Esperanto Movement the Simondetti Prize for 1973 appears in the current number of "La Mevo", organ of ORE (Ornitologia Rondo Esperantlingva). Small wonder that it gained the prize, for it is an exhaustive study of the interesting bird the Lowan (Leipoa ocellata) or Mallee Fowl as it is often called. Since ORE has members in at least 21 countries it can be readily seen how Esperanto can be put to practical use.

Ray believes that the International Language should be **USED** and not just played with. For this reason he is continually studying to add to his already vast knowledge of the language, and its possibilities. This is apparent in the elegant and exact Esperanto style in which the article is written. A life devoted since boyhood to the study of Esperanto has produced in our midst an outstanding Esperantist, who still finds time to teach, to organize, and to help others who call on him.

An article by Gertrude Pollard of Western Australia in a recent number made interesting reading about the Australian emu for Esperanto bird-watchers, and one about the Satin Bower Bird appeared at the same time.

The practical use of the International Language can be seen in this par from the latest issue of "La Mevo":

"**Sukceso de teksto el "La Mevo"**

La teksto "Veneno en la Ĉirkaŭaĵo" de Roy Wheeler kaj Barbara Salter, tradukita en Esperanton de G. Kirkwood kaj aperinta en "La Mevo", nr 15 (Majo 1971—pp. 3-9) (la verko kiu akiris la Premion Simondetti 1971) aperis tradukita en la nederlandan lingvon fare de nia membro Aleks Geysels en la revuo "Sjoenke" en Linkekeek (Belgio). Nia membro Geysels juĝis ke ĝi estas la plej bona teksto pri pesticidoj, kiun li iam estis leginta, kaj tial li tradukis kaj konigis ĝin".

In Australia the membership of ORE is growing fast. People are realising that their other interest (bird research) can be helped by the practical use of Esperanto for making world-wide contacts. This is the way forward for Esperanto —by proving that it really works. Bird lovers and indeed all those interested in wildlife are invited to join this worthwhile group — Grace Kirkwood, Coffs Harbour Jetty.

S-ino M. CHALDECOTT PETAS . . .

Ĉe la kongreso en Brizbano la pres-

oficisto menciis, ke ŝi bezonas helpojn de la diversaj grupoj. Speciale ŝi deziras havi kopiojn de artikoloj aperintaj en lokaj gazetoj. Kiam ŝi havas sufiĉe da artikoloj, ŝi preparos "rondleteron" por la kluboj; sed antaŭ ol fari tion ŝi bezonas informon.

19th Australian Esperanto Congress Late Supplementary list:

- 151 Mrs. E. Strawbridge, Victor Harbour, SA.
 - 152 Miss J. Johnson, Clayfield, Qld.
 - 153 Mrs. A. Duguid, Rockhampton, Qld.
 - 154 Mrs. K. Spencer, Balgowlah, NSW
 - 155 Mr. H. Sakaeda, Tokio, Japan
 - 156 Mrs. H. Sakaeda, Tokio, Japan
 - 157 Mrs. E. M. Heath, Brisbane
 - 158 Mrs. E. Petley, Toowoomba, Qld.
 - 159 Mr. H. Petley, Toowoomba, Qld.
 - 160 Mr. J. Pelly, Brookfield, Qld.
 - 161 Mr. B. Hodson, Aspley, Qld.
 - 162 Mr. J. Keats, Brisbane
 - 163 Mrs. G. May, Christchurch, New Zealand.
 - 164 Mr. I. May, Christchurch, New Zealand.
 - 165 Mr. H. Schepers, Won Wron, Vic.
 - 166 Mrs. A. Schepers, Won Wron, Vic.
 - 167 Miss Sumiko Susumago, Tokio, Japan.
 - 168 Mrs. M. Pritchard, Redcliffe, Qld.
 - 169 Mr. P. Nicol, Geebung, Qld.
 - 170 Mrs. J. Kennedy, Mt. Gravatt, Qld.
 - 171 Miss D. Clarke, Aspley, Qld.
 - 172 Mr. V. Dimovich, Sydney
 - 173 Mr. R. Ahrens, Norman Park, Qld.
 - 174 Mr. J. Mason, Toowong, Qld.
 - 175 Mrs. T. v. d. Boogaard, Adelaide, S.A.
 - 176 Mr. E. Whiston, Wavell Heights, Qld.
 - 177 Mrs. J. Carney, Toowoomba, Qld.
- State Distribution: Qld. 81; N.S.W., 37
Vic., 30; W.A., 8; S.A., 4; A.C.T., 2;
N.T., 2; Overseas, 13.

OFICIALA INFORMILO

NOVAJ ANOJ:

Thompson, Mrs. S. K., Warwick, Q.
Kennedy, Mrs. J. M., MacGregor, Q.
Parks, Mrs. A., Armadale, Vic.
Kutzia, Mrs. E. E., Mt. Gravatt, Q.
Oehlich, Mrs. O., Cheltenham, NSW.
Threllfall, Mrs. D., Rossmoyn, W.A.

IGME:

Vella, Mr. C. J., Newborough, Vic \$2.00
Kelly, Mr. D. T., Brunswick, Vic. 0.50
—Russ Baxter, sec., 13 Feb.

KONGRESAJ IMPRESOJ

Kiam mi, en grupo da sudaj E-istoj, alvenis al Brizbana aerhaveno, Jack Greenhalgh kaj Baden Hodson bonvenigis nin, kun siaj aŭtoj Baldaŭ ni estis survoje al la Universitato. Neforgeseblaj estas maj Brizbanaj amikoj, inter ili Win Greenhalgh, Mal kaj Val Robinson, Sybil Martin, Edna Jullie, Tom O'Grady, Trevor Steele...

En tiu aŭto de Baden, dum veturado al la Universitato, mi sidis apud li; ĉirkaŭ ni en la aŭto estis surskribitaj kartoj kun frazoj kaj vortoj, kiujn li evidente lernas parkere dum veturo. Kia entuziasmo! Li certe ne parolas kroko-dile! Eraroj aŭ ne, ni parolu E-e! Li vere lernas la lingvon jam nur dek monatojn. Kia bela ekzemplo; Mi ne aŭdis multe da nacilingva babilo dum la kongreso.

La por-Esperanta fervoro de Brizbananoj estas ĝenerala. Mal Robinson, kun helpo de la dolĉa edzino. Val inspiras kaj instigas al ĉiuj siaj samideanoj. Lia instru-metodo multe interesis la vizitantojn; ni sekvu la ekzemplon kaj ilin subtenu en ilia sinofera klopodado.

Ege kontribuis al la sukceso de la kongreso ankaŭ Prof-o "Robbie" Robertson, mia antaŭa instruisto E-a. Tiu spertulo povas kapable kaj kompetente sin esprimi kaj regi eĉ plej malfacilajn situaciojn.

La vic-sekretario, Herbert Koppel, bone prizorgis la protokolon per plumo de vere kompetenta, sperta E-isto. La helpema, rapid-parola Libroserva peranto, Tom Elliott, meritas altestiman mencion. Post laboro kaj ĉagreno, li starigis sian butikon kaj trovis inter alestantoj multajn klientojn. La vendsumo de libroj ktp. estas Aŭstralia Kongresa rekordo! Nenio estas problemo por Tom: por aferoj nefareblaj li nur bezonas iomete pli longan tempon. Eĉ sen iu mendita stokajo, lia bedaŭro-esprimo — en E-o — estas sincere konvinka.

La aktoroj, muzikistoj, prelegantoj ktp. havis specialan lokon en la programo. Ankaŭ la ĉefo de la babilada sekcio: tiu klera, ĝentila kaj aminda barbulo, Wre. Chandler, majstro de amuzaj historioj kaj ŝercoj, imprese kontribuis. Lia vasta vortaro mensa ofte helpas E-istojn al kiuj mankas lia sperto.

Busvojaĝoj: zorge elektitaj, bone aranĝitaj. Soforoj kaj gvidantoj: afablaj, helpemaj. La bankedo kaj balo estis unuaklasaj. Ne altnivelaj poentoj al la dio, kiu elektis la veteron! La temperaturo kaj humido plialtiĝis. Sed jam sufiĉe pri tiu temo!

Lastvice, sed certe ne lastrange, estas

la Kvinslanda Universitato — speciale Esperantujo, Internacia Domo! Saĝe elektita: komfortaj loĝejoj, dolĉaj manĝoj, helpemaj stabanoj.

Nur plene dediĉita teamo povas okazigi sukcesan Kongreson. Tiam teamon ni certe havis en Brizbano.

Dankon al ĉiuj koncernetoj esprimas: Les Scott, 27/1/74.

LINGVOJ KOMPARATAJ

Multaj E-istoj havas intereson pri lingvolerno. Ĉi tiu estas la unua el 5 notaretoj kompilitaj laŭ verko de Alison Peers: "New Tongues" (1945). kun kromkomentoj el aliaj fontoj. Sekvos notoj pri la Germana, Hispana, Itala kaj Rusa.

LA FRANCA

En 1929 D-ro R. L. Ritchie, F-ino L. A. Lowe, S-ro W. H. Leek kaj la Reĝina Inspektisto D-ro E. R. Edwards raportis, ke ili "jam de longe estis impresataj de la ekstrema malfacilo de la Franca lingvo". Ili trovis, ke "fortigis tiun impreson la ĉiama atestajo prezentita al ili dum la tempo de ilia enketado". (Direktaro de la Edukado: Folioj, nro 90).

En la frua lernotempo progreso estas malrapida, kun escepto de bonaj lingvemuloj. (1) La Franca estas tre malfonetika. (2) Vokala prononco tre malfacila. (3) La tri grafikaj akcentsignoj ĝenas komencantojn. (4) Genraj reguloj estas komplikaj. Jaroj devas pasi antaŭ ol lernanto povas fidi, ke li povas senerare uzadi ĉiujn genrojn sen hezito. (5) Intonacio estas konstanta malfacilo kaj terure monotona por la oreloj de Anglo. Tre malofte povas Anglo, sen apartaj avantaĝoj, paroli la Francan kun intonacio proksime laŭ la efektive bona Franca.

Estas ĝuste en la pli altaj lernonivelejoj, t.e. iom multe superaj al la nivelo de la Unua Diplomo (First Certificate), ke lernanto komencas konscii pri la subtilaĵoj de idiotisma uzado, rafinitaj distingo de senco, ritmo proza kaj versa, k.t.p. La firme logika bazo de la Franca sintakso, la delikataj nuancoj de vortoj proksimume sinonimaj, la lerteco de la Franca en abstrakta esprimado, la riĉeco idiotisma, la vortoj tiel tre aparte karakterizaj, ke ili defias tradukon — ĉio tio treege malfaciligas altnivelan tradukadon de la Angla en la Francan. Atingas tiun stadion nur tre eta proporcio de la milionoj, kiu lernas la Francan.

D-ro Mario Pei konfirmas tion: "La Franca estas lingvo de malfacilaj sonoj. Ĝian prononcon ne facile akiras homo

ne naskiĝinta en ĝia parol-medio. Oni devas longe sin ekzerci por mastri la Francan literon R. La Franca estas tiel samegale malfacila kiel la Angla. La Franca literumado estas preskaŭ, sed ne tute, tiel malfacila kiel la Angla, ĉar la Angla estas la unusola lingvo kiu estas komplete anarkia ĉe la literumado, en tio, ke ĉiu Anglo uzas sian lingvon laŭ leĝo nur de si mem farita. Verdire, iuj nefrancoj bone parolas la Francan, eĉ bone legas, skribas ĝin — sed tio kostis multe da tempo kaj intense disciplina studado."

EMERITO MERITA

Ricevinte peton de alilanda sam-o pri helpo al ekspozicio, S-ro Ivan Maddern ĝentile respondis, ke li ne povis ĝin plenumi. Simile li devis malakcepti petojn ke li persone mem korespondu. Jam mia tempo estas plenkupata per Esperantaj aferoj, miaopinie plej gravaj. Mi kondukas Sendependan Korespondantan Universitaton en kiu 60 studentoj lernis Esperanton. Mi prelegas pri Esperanto, instruas klasojn, korespondas per grupletera sistemo kun 80 Esperantistoj en 42 landoj, kaj verkas artikolojn kaj librojn pri Esperanto." Ĉu vere li menciis ĉiun sian servon?

La grupletera N-ro 38 konsistas el kvin dense tajp-tekstaj paĝoj — en si mem granda tasko de kompilo kaj manfaro.

Sukcesoj kaj sanon al mia brava batalanto, kies viv-ekzemplo nin instige inspiru. Li kaj liaj similuloj ĉi lande kaj transmare fidele plutenas la torĉon de niaj ideoj kaj esperoj.

MENSAJ MIRAKLOJ?

En dec. 21 oni televide observis Israelanon, Uri Geller, demonstri fenomenojn ankoraŭ ne klarigitajn de la scienco. Unu el ili estas, ke li povis per psikokineto kurbigi kaj fine rompi forkon per mensa potenco, sen mantuŝo. Geller asertis, ke la rompiĝinta forko, se pesita per mikropesilo, montriĝus malpli peza ol antaŭ rompo.

Tio eble pensigis kelkajn rigardintojn pri la rakonto ĉe 2 Reĝoj 6/4-7: "Kaj ili venis al Jordan kaj hakis arbojn. Kiam unu el ili faligis arbon, la hakilo falis en la akvon. Kaj li ekkriis kaj diris: Ho ve, mia sinjoro! ĝi estas ja prunteprenita! Kaj la homo de Dio diris: Kien ĝi falis? Tiu montris al li la lokon. Kaj li dehakis lignon kaj jetis tien, kaj la hakilo suprennaĝis. Kaj li diris: Levu ĝin. Tiu etendis sian manon kaj prenis". (Zamenofa traduko).

ESPERANTO EN G.D.R. ?

Redaktoro Blomberg, de "La Espero", Svedujo, skribis i.a. en tiu gazeto: "Erik Johansson sendis nron 3 de nia gazeto al amiko en la Germana Demokratia Respubliko, sed la tica Poŝto ne enlasis ĝin. La informo de la orientgermana poŝto deklaris, ke la presajo ne estas registrita en la gazetlisto kaj sekve ne permesita. S-ro J. miras pri tio, ĉar li supozis, ke en G.D.R. la E-movado estas tre aktiva. Ĉu ekzistas unu okcidenta Esperanto kaj unu orienta en Eŭropo?"

"La Espero" favore recenzis la revuon "Junularo" eldonita en G.D.R. Ni firme kredas je la libera interŝanĝo sen antaŭjuĝoj. Sed la stranga sinteno de la aŭtoritatuloj en G.D.R. ne estas novaĵo por ni. La rigida burokratismo, kiu evidente regas tie, estas sendube baro por libera interŝanĝo. Ĝi povas nur malutili al la G.D.R. — ĉar temas ne nur pri Esperanto — vekante dubojn pri la sistemo mem de tiu ŝtato."

(Ankaŭ ni klarinforme recenzis la verkon: "G.D.R., Bildoj kaj Faktoj" (dec. 1969). Supozinde niaj recenz-ekzempleroj de "The Australian E-ist" ne trafis sian adresiton. Jam de nun ni ne recenzos librojn venintajn el landoj, pri kiuj ni ne havas plenan certecon, ke ili libere enlasos nian organon.

—Red. The A.E.

TABAKO "ESPERANTO"

En Toowoomba oni vendas tabakon "Esperanto — The International Language". Fabrikas ĝin Pete Bros., Horsens, Copenhagen. Per la mano de bonkora amiko la redaktoro ricevis paketon; li tuj skribis varman gratuleton al la Dana firmo. Estas ja impresaj la elstare klaraj literoj sur la bela kovraĵo de tiu paketo.

WILLIAM AULD SPEAKING

The Scottish Esperanto poet spoke at the Golden Jubilee of the Oomoto movement in Kameoka, Japan, in August. Here are a few citations from his splendid speech on the Future Perspective of the Esperanto Movement.

"The essay of Zamenhof: 'Esenco kaj Estonteco de la Internacia Lingvo', written some 70 years ago, is so logical, so rational, that the arguments set forth in it are still valid today.

"In my school 300 pupils every year begin to learn French. After five years they leave school, and from them not more than 30 know even a little of the language, while from this 30 not more

than three have reached a satisfactory standard. This is not exceptional in Britain.

In Japan, English is taught, and many Japanese study it for from 5 to 10 years, but still fall short of satisfactory attainment.

"English is not fitted for an international language. Even by dint of intense study most people fail to master it. There are many kinds of English; in many parts of the world people speak it very differently. Indeed, even among English-speaking people themselves understanding is often difficult and even misleading. I have found this myself: when I visit the United States I have to give special attention to learning the American language. I speak not of pronunciation, but of words.

"If English were forced on the world as the international language, English speakers would have to relearn their tongue. I believe that the jargonising of English by those of other countries is far more hurtful to that language than Esperanto is.

"Some E-ists think the number of E-ists is important. Perhaps it is. But, to my mind, much more important is the number of countries in which Esperanto is spoken, and up till now I have not found one country where Esperanto is totally unknown and not spoken. That is the stupendous and significant miracle: that, in truth, it is found everywhere in the world".

—Translated from the original Esperanto.

(The essay of Zamenhof is found in the "Fundamenta Krestomatio". Relevant to the above is his fourth Conclusion: None but a planned language will ever be chosen as international. —Note by translator.)

UZO DE PREZENCŖ

"Mi jam tridek jarojn estas tombisto". ("Hamleto" 149). = have been . . .
 "Tridek jarojn mi estas en la servado" ("La Revizoro", 96). = have been . . . La Angla perfekta verbo-tempo.

Tia uzo estas tiel sama en la Franca: My uncle has been in France three days.

Mon oncle est en France depuis trois jours.

Mia onklo estas en Francujo jam tri tagojn.

How long have you been in London?
 Depuis quand ertes-vous a Londres?

(depuis combien de temps).

Kiom longe vi jam estas en Londono?

Notu: "I have been waiting here for three hours"

Persono atendas amikon, kiu ankoraŭ ne venis. Li parolas kun oficisto ĉe la stacio. En tiu okazo, ni traduku per "Jam tri horojn mi atendas amikon . . ." (= ankoraŭ atendas).

Sed, se la malfrua amiko ĵus venis renkonte al li, tiu persono dirus al li: "Jam tri horojn mi atendis vin." ĉar la tempo de atendado estas jam pasinta.

SCHOOL OF "BABEL"

Under that heading "South African Digest" 12 Oct., tells of the "language computer" at Jan Smuts Airport in Johannesburg. It teaches several languages simultaneously. The senior instructor, Miss Elsie Coetsee is master of 13 languages, including Esperanto.

An air hostess on overseas flights must know at least one other language in addition to English and Afrikaans. Bonuses are given for qualifying in four or more tongues.

RECENZOJ

"Kun Siaspeca Spico." Prozaĵ kaj versaj humuraĵoj originalaj. Raymond Schwartz. 16 x 22 cm. 216 paĝoj. \$4 U.S. Eld. Stafeto.

Amantoj de vortjongo sin regalos per ĉi tiu kompilo plena de petola moketajo esprimita per pike efika vortmanipulo. Sprite li ŝprucas sur ĉion, kio taŭgas al lia lingva ludemo.

Cirkaŭ 30 tipe lertaj versaĵoj, 50 limerikoj pri fraŭlinoj, foje iom facilmore cinikaj, 30 (Sem)ajforismoj. Sajne ke ĉiu Franca literaturisto devas sin turni al tiu verkformo. La 10 "Ridpunktoj" aperintaj en "Sennacieca Revuo" inter 1951-70, estas valora represo. Per kapnotoj Ulrich Lins klarigas la eventojn de la koncernaj jaroj, tiel rememorigante legantojn.

Esperanto taŭgas al vortludoj. Kalamburoj (vortludaj mistrankoj) estas facile formeblaj por lingvolerta humuristo. Ok specoj estas klarigitaj en la libro: "El la Maniko", kies aŭtoro, Reto Rossetti, bone sukcesis sekvi la modelon de la Lorena majstro de l'sprito.

Tiel rigardate, Schwartz, per la fekundeco de sia humura temperamento, okupas unikan lokon en nia literaturo. Ankoraŭ en sia plej granda originalo, la romano: "Kiel Akvo de l'Rivero", tiu lia emo neretenebla riĉe montriĝas tra la tuta verko.

Krome, li ĝisfunde sciis la strukturon, la mekanismon de la lingvo, atestante tion per sia kontribuo al la partecipa

polemiko. En cerbumiga satireto pri la "refleksiva regulo" (p. 201) li invitas klarigon pri la senco de frazo: "La trinkejstro akompanis sian klienton al lia hejmo".

Li mem mutas pri sia propra opinio.

Specimene: "Feinkanto estas dolĉa vorto, elvokanta la tutan ĉarmon de l'poezio. Bedaŭrinde, la sama vorto en la vir-genro revokas nin al plej banala prozo".

La kruroj estas tre utilaj.

Kaj ĉiu homo havas du.

Do: dek kvin homoj — tridek kruroj.

sed se vi prenas du de kok' postrestas nuli!

Iom pli serioze li sentencas: "Ĉiuj lingvoj estus multe pli facilaj, se ne ekzistus poetoj."

Naskita en Metz en 1894, li mortis en 1973. Kiam aperos lia egalulo en lia propra verkokampo?

"Biblia Revuo", apr.-jun. Angelo Duranti, Piazza Duomo 4, 48100 Ravenna, Italy.

Du ĉefartikoloj: Literatura Historio de la Biblio, de H. Paruzel, kiu asertas, ke "preskaŭ superhomaj estas la taskoj de Bibliotradukantoj". Tiuj homoj devas havi kapablon aprezi la literaturan evoluon de la Biblio, kies enhavo estas "multafoje kaj multamane" esprimita konforme al la historia fono. Li kredas, ke antaŭ ol elekti esprimojn por la enhavo Esperanta, Bibliotradukantoj devas funde studi kaj primediti kiamaniere formiĝis la antologio de la Sanktaj Skriboj. En tio estas implica subtono, ke la Zamenhofa traduko estas nekontentiga, ĉar la Majstro ne plene plenumis la suprajn rigorajn postulojn.

La dua artikolo, de D. B. Gregor, atentigas pri rimarkinda simileco inter la Kvara Mesia Eklogo de Virgilio kaj la Evangelia antaŭdiro pri alveno de dia infano, Mesio. Jen resumo de tiu Virgilia Eklogo: "La fina momento estas alveninta: baldaŭ okazos la naskiĝo de dia infano. Ĉi tiu estas destinita, post la forigo de la antikva kulpeco devenanta de pekado, vidi la homaron renovigita kaj novan eraon komenci en paco kaj justeco. Tial ĝojas samtempe la ĉielo kaj la tero". (Komparu: Jesaja 9/6; Luko 1/32-33). La frua eklezio vidis la similecon. Konstantino laŭdis la Eklogon, deklarante ĝin Die inspirita kaj antaŭdiranta la naskiĝon de Kristo: laŭ legendo, Skta. Paulo ploris ĉe la tombo de Virgilio en Napolo: Dante skribis: "Vi min

poeto faris kaj Kristano" (Purgatorio xxii, 73) kaj elektis Virgilion kiel sian gvidanton tra la Infero ĝis la sojlo de la tera Paradizo; homoj konvertiĝis al Kristanismo pere de versoj el la Eklogo. Sekvas 18-paĝa analizo de tekstoj.

"Amuzaj Dialogoj en Esperanto, por faciligi al novuloj lerni paroli la internacian lingvon". Albert Lienhardt; 141 paĝoj. Eldonis U.E.A. 4.50 guld. Sendkosto 10%. Revenda rabato 33% ĉe minimuma mendo de 3 ekz.

Dudek simpla-lingvaj dialogoj kun 2000 konversaciaj frazoj, demandaj kaj respondoj, plus 20 tutaĝaj humuraj desegnoj; Laŭgrada arango permesas al lernantoj progresi de tre simplaj tekstoj al nivelo de normala konversacia lingvaĵo.

Troviĝas ankaŭ 12 valoraj konsiloj por kursgvidantoj. Jen tri el ili:—

Uzu frazojn kiel eble plej mallongajn. Tro longaj fortimigas novulojn kaj tedas malnovulojn.

Uzu participojn nur tiam, kiam estas nepre necese. Ekz., skribu aŭ diru: "Oni konstruis la domon en 1970, aŭ "La domo konstruiĝis en 1970", anstataŭ "La domo estis konstruata (aŭ: estis konstruita) en 1970".

Uzu interpunkciajn signojn malavare, kaj tiel faciligu legadon. Komparu du frazojn, samvortajn sed ne samsencajn: "La infano petis ĉokoladon, mangante pecon da pano" kaj "La infano petis, ĉokoladon mangante, pecon da pano". (Vidu: "Esperanto", nro 764, p. 116).

La dialogoj estas neniel banalaj; male, la temoj estas suke amuzaj, sprite spicitaj. Luksa papero, forlike broŝurita en poŝformato.

Unu rimarko: 100 "surpriziga" (legu: surpriza).

BARCELONA TRADE FAIR

For 15 years now, the Fair has provided a stand for Esperanto and large wall posters in the language. Last June over 50,000 leaflets in Spanish were distributed there, bearing information on Esperanto.

Ĝis feb. 26 aliĝis al la U.K. en Hamburgo jam 965 homoj. Samdata komparo kun aliaj Kongres-jaroj montras, ke la 59-a U.K. havas ŝancon esti la plej granda en la lastaj 10 jaroj. (La Nurenburga Kongreso, 1923; 4963 anoj; la Budapeŝta, 3975).

La Usona \$ = 367 c. Aŭstralia. Jan. 18.